

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 27.5.2011
KOM(2011) 299 v konečnom znení
2011/0132 (NLE)

Návrh

SMERNICA RADY

**ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 1999/31/ES, pokiaľ ide o osobitné kritériá
skladovania kovovej ortuti považovanej za odpad**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

V článku 2 nariadenia (ES) č. 1102/2008¹ sa ustanovuje, že kovová ortuť zo štyroch hlavných zdrojov sa považuje za odpad a zneškodňuje sa spôsobom, ktorý je bezpečný pre zdravie ľudí a životné prostredie. V súlade s článkom 3 kovová (tekutá) ortuť môže byť odchylné od článku 5 ods. 3 písm. a) smernice 1999/31/ES² dočasne alebo trvalo uskladnená v prispôbovaných soľných baniach alebo v hlboko položených podzemných masívoch tvrdých hornín, alebo dočasne v určených povrchových zariadeniach. V článku 4 ods. 3 sa ustanovuje, že požiadavky na uvedené úložiská a akceptačné kritériá sa prijímú v súlade s postupom komitológie uvedeným v článku 16 smernice 1999/31/ES a budú v podobe zmien a doplnení príloh I, II a III k uvedenej smernici.

Povinnosť uskladnenia (ako aj zákaz vývozu v súlade s článkom 1 nariadenia) nadobudla účinnosť 15. marca 2011.

Komisia (GR pre životné prostredie) v záujme prípravy vhodného návrhu kritérií skladovania požiadala o štúdiu zameranú na „Požiadavky týkajúce sa zariadení a akceptačných kritérií pre zneškodňovanie kovovej ortuti“, ktorú vypracoval BiPRO GmbH. Záverečná správa bola sprístupnená v apríli 2010³.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZÚČASTNENÝMI STRANAMI

Na základe zistení uvedenej štúdie, ale aj podľa iných zdrojov, Komisia pripravila prvý predbežný návrh kritérií v podobe pracovného dokumentu a v júni 2010 ho predložila odborníkom z členských štátov na pripomienkovanie do 3. septembra 2010.

V priebehu týchto konzultácií sa jasne ukázalo, že pokiaľ ide o trvalé uloženie, na určenie rozumných požiadaviek na tento typ uskladnenia, ktoré vychádzajú z reálnych poznatkov, sú potrebné dodatočné posúdenia dlhodobého správania kovovej ortuti v prípade uloženia v podzemných skládkach.

Komisia však v úzkej spolupráci s odborníkmi z členských štátov pokračovala v príprave kritérií na dočasné ukladanie kovovej ortuti. Otázka kritérií pre trvalé uloženie sa znovu posúdi, len čo sa získajú dôkladnejšie základné poznatky, pričom sa zohľadnia informácie od členských štátov, ktoré prípadne vytvoria skladovacie kapacity a v ktorých v súčasnosti prebiehajú na vnútroštátnej úrovni postupy posúdenia bezpečnosti pre životné prostredie.

O pracovnom dokumente, zrevidovanom na základe pripomienok získaných v prvej etape konzultácií, sa diskutovalo na neformálnom stretnutí s odborníkmi na odpadové hospodárstvo a ortuť, ktoré sa konalo 6. októbra 2010.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008 z 22. októbra 2008 o zákaze vývozu kovovej ortuti a niektorých zlúčenín a zmesí ortuti a o bezpečnom uskladnení kovovej ortuti (Text s významom pre EHP), Ú. v EÚ L 304, 14.11.2008, s. 75.

² Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1).

³ Štúdiá je k nahliadnutiu na webovej stránke <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/>

Tento dokument sa doplnil o ďalšie poznámky, zmeny a doplnenia a 10. decembra 2010 bol predložený na diskusiu (bez hlasovania) vo výbore pre prispôsobenie sa vedeckému a technickému pokroku zriadenom na základe smernice 1999/31/ES o skládkach odpadov. S prihliadnutím na výhradu podrobného preskúmania jedného členského štátu a pripomienky dvoch ďalších členských štátov, ktoré sa zahrnú do zmenenej a doplnenej verzie, bol tento dokument prijateľný pre všetky zúčastnené strany.

Komisia preniesla obsah tohto pracovného dokumentu so zmienenými zmenami a doplneniami do legislatívneho dokumentu, konkrétne do návrhu smernice Komisie, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 1999/31/ES, pokiaľ ide o osobitné kritériá ukladania kovovej ortuti považovanej za odpad. Daný návrh smernice bol 11. februára 2011 predložený (premenovanému) výboru pre „prispôsobenie sa vedeckému a technickému pokroku a implementáciu smerníc o odpade zriadenému na základe článku 39 smernice 2008/98/ES“ na hlasovanie v rámci písomného postupu. V návrhu sa uvádzal odkaz na tabuľky zhody, ktoré majú vypracovať členské štáty. Keďže základný akt (smernica o skládkach odpadu) neobsahovala takýto odkaz, nepovažovalo sa za vhodné zahrnúť ho do aktu o zmene a doplnení. V dôsledku toho sa 7. marca 2011 začal nový písomný postup pre revidovanú verziu návrhu.

Ku koncu 30-dňovej lehoty na hlasovanie (5. apríla 2011) sa nedospelo ku kvalifikovanej väčšine (241 hlasov bolo za, 75 proti, 29 hlasujúcich sa zdržalo).

V súlade s článkom 5a ods. 4 rozhodnutia Rady 1994/468/ES, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu, sa musí Rade predložiť návrh týkajúci sa opatrení, ktoré sa majú prijať.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

V súlade s návrhom sa do každej z príloh I, II a III k smernici o skládkach doplní bod o osobitných požiadavkách ukladania kovovej ortuti. Štruktúra smernice a jej príloh sa nezmení.

Návrh

SMERNICA RADY

ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 1999/31/ES, pokiaľ ide o osobitné kritériá skladovania kovovej ortuti považovanej za odpad

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 191,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Nariadením (ES) č. 1102/2008 sa ustanovuje, že odchyľne od článku 5 ods. 3 písm. a) smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov⁴ môže byť kovová ortuť, ktorá sa považuje za odpad, vo vhodne uzavretom priestore dočasne uskladnená dlhšie ako rok alebo trvalo uložená v určitých typoch skládok.
- (2) Uskladnenie kovovej ortuti považovanej za odpad sa už riadi právnymi predpismi Únie o odpadovom hospodárstve.
- (3) Na uskladnenie kovovej ortuti považovanej za odpad počas obdobia do jedného roka sa vzťahujú požiadavky uvedené v povolení podľa článku 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc⁵.
- (4) Ustanovenia smernice 1999/31/ES, ako aj ustanovenia rozhodnutia Rady 2003/33/ES z 19. decembra 2002, ktorým sa stanovujú kritériá a postupy pre prijímanie odpadu na skládky odpadu podľa článku 16 a prílohy II k smernici 1999/31/ES⁶, sa uplatňujú na zariadenia, ktoré slúžia na uskladnenie kovovej ortuti na viac než jeden rok v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1102/2008.
- (5) Z toho vyplýva najmä to, že všetky zariadenia, ktoré slúžia na uskladnenie kovovej ortuti na viac než jeden rok, musia mať povolenie podľa článkov 7, 8 a 9 smernice 1999/31/ES, a že tieto zariadenia musia spĺňať požiadavky na kontrolu a monitorovanie uvedené v článku 12 danej smernice, a v prípade uloženia na podzemnú

⁴ Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1.

⁵ Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁶ Ú. v. ES L 11, 16.1.2003, s. 27.

skládku aj požiadavky na posudzovanie bezpečnosti podľa dodatku A k rozhodnutiu 2003/33/ES.

- (6) Takéto zariadenia musia navyše spĺňať všeobecné ustanovenia o vedení záznamov podľa smernice 2008/98/ES.
- (7) Okrem toho ustanovenia smernice Rady 96/82/ES z 9. decembra 1996 o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok⁷ sa uplatňujú na povrchové zariadenia na dočasné skladovanie v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1102/2008.
- (8) Tieto ustanovenia sa však nevenujú v plnom rozsahu špecifickým vlastnostiam kovovej ortuti, čím vzniká potreba dodatočných požiadaviek.
- (9) Tieto dodatočné požiadavky by mali zohľadňovať výskumné činnosti týkajúce sa možností bezpečného zneškodnenia vrátane prevedenia kovovej ortuti do tuhého skupenstva. Dosiahol sa istý pokrok vo vývoji ekologicky prijateľných možností solidifikácie, ale zatiaľ je predčasné rozhodnúť o tom, či sú tieto možnosti realizovateľné vo veľkom rozsahu.
- (10) Na stanovenie rozumných požiadaviek na trvalé uloženie, ktoré vychádzajú z reálnych poznatkov, je potrebné dodatočné posudzovanie dlhodobého správania kovovej ortuti v prípade uskladnenia v podzemných skládkach. Požiadavky ustanovené v tejto smernici by sa preto mali obmedziť na dočasné uskladnenie a vychádza sa z toho, že sú primerané a predstavujú najlepšie dostupné techniky bezpečného uskladnenia kovovej ortuti počas obdobia do piatich rokov.
- (11) Smernica 1999/31/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Prílohy I, II a III k smernici 1999/31/ES sa menia a dopĺňajú podľa prílohy k tejto smernici.

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 15. marca 2012. Komisii bezodkladne oznámia znenie uvedených ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

⁷ Ú. v. ES L 10, 14.1.1997, s.13.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť tretím dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

PRÍLOHA

Prílohy I, II a III k smernici 1999/31/ES sa menia a dopĺňajú takto:

(1) Do prílohy I sa dopĺňa tento bod:

„8. Dočasné uskladnenie kovovej ortuti

Na účely dočasného uskladnenia kovovej ortuti počas obdobia viac ako jedného roka platia tieto požiadavky:

- kovová ortuť sa skladuje oddelene od ostatného odpadu;
- kontajnery sa nachádzajú v zberných nádržiach s vhodným povrchom bez prasklín a netesností, ktorý neprepúšťa kovovú ortuť, a ich úložný objem zodpovedá množstvu skladovanej ortuti;
- úložisko je vybavené umelými alebo prírodnými prekážkami, ktoré dostatočným spôsobom chránia životné prostredie pred emisiami ortuti, a jeho úložný objem zodpovedá celkovému množstvu uloženej ortuti;
- podlaha úložiska musí byť pokrytá tesniacimi materiálmi odolnými proti ortuti. Musí byť vyspádovaná do zbernej nádrže,
- úložisko musí byť vybavené protipožiarnym systémom;
- pri skladovaní sa musí zaistiť ľahký prístup ku všetkým kontajnerom.“

(2) Do prílohy II sa dopĺňa tento bod:

„6. Osobitné požiadavky na kovovú ortuť

Na účely dočasného uskladnenia kovovej ortuti počas obdobia viac než jedného roka platia tieto požiadavky:

A. Zloženie ortuti

Kovová ortuť musí vyhovovať týmto špecifikáciám:

- obsah ortuti vyšší než 99,9 hmotnostných percent,
- bez obsahu nečistôt, ktoré môžu spôsobiť koróziu uhlíkovej alebo nehrdzavejúcej ocele (napr. roztok kyseliny dusičnej, roztoky chloridových solí).

B. Kontajnery

Kontajnery používané na uskladnenie kovovej ortuti musia byť odolné proti korózii a nárazom. Nesmú mať zvary. Kontajnery musia vyhovovať najmä týmto špecifikáciám:

- materiál kontajneru: uhlíková oceľ (aspoň ASTM A36) alebo nehrdzavejúca oceľ (AISI 304, 316L),

- kontajnery musia byť plynotesné a kvapalínatesné,
- vonkajší plášť kontajnera musí byť odolný v daných podmienkach skladovania,
- konštrukčný typ kontajnera musí úspešne prejsť skúškou pádom a skúškou tesnosti podľa kapitol 6.1.5.3 a 6.1.5.4 Odporúčaní OSN pre dopravu nebezpečného tovaru, Príručky skúšok a kritérií.

Maximálna miera naplnenia kontajnera je 80 objemových percent, aby bol k dispozícii dostatočný voľný priestor, čím sa zaistí, že v dôsledku rozpínania kvapaliny spôsobeného vysokou teplotou nedôjde k úniku ortuti ani trvalému poškodeniu kontajnera.

C. *Postupy prijímania*

Na skládku možno prijať iba kontajnery, ktorým bolo vydané potvrdenie o splnení požiadaviek v zmysle tohto bodu.

Postupy prijímania musia vyhovovať týmto požiadavkám:

- prijme sa iba kovová ortuť, ktorá spĺňa uvedené minimálne kritériá prijímania,
- kontajnery je pred uložením nutné vizuálne skontrolovať. Poškodené, netesniace alebo skorodované kontajnery sa neprijmú,
- kontajnery musia byť označené trvalou značkou (vyrazenou do kovu), ktorá obsahuje identifikačné číslo kontajnera, konštrukčný materiál, hmotnosť v prázdnom stave, referenciu výrobcu a dátum výroby,
- kontajnery sú označené tabuľkou, ktorá je ku každému kontajneru trvalo upevnená a obsahuje identifikačné číslo potvrdenia.

D. *Potvrdenie*

Potvrdenie uvedené v časti C obsahuje tieto informácie:

- meno a adresu pôvodcu odpadu,
- meno a adresu osoby zodpovednej za plnenie,
- miesto a dátum plnenia,
- množstvo ortuti,
- čistotu ortuti a v prípade potreby opis nečistôt vrátane správy o rozbere,
- potvrdenie, že kontajnery sa používajú výlučne na prepravu/uskladnenie ortuti,
- identifikačné čísla kontajnerov,
- akékoľvek špecifické poznámky.

Potvrdenia vydáva pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá je štandardne zodpovedná za správu odpadu.“

(3) Do prílohy III sa dopĺňa tento bod:

„6. Osobitné požiadavky na kovovú ortuť

Na účely dočasného uskladnenia kovovej ortuti počas obdobia viac než jedného roka platia tieto požiadavky:

A. Požiadavky na monitorovanie, kontrolu a núdzové situácie

Úložisko musí byť vybavené systémom nepretržitého monitorovania výparov ortuti s citlivosťou aspoň 0,02 mg ortuti/m³. Senzory sa umiestnia na úrovni zeme a vo výške stropu. Obsahujú systém varovania svetelným a zvukovým signálom. Údržba systému prebieha každoročne.

Úložisko a kontajnery aspoň raz za mesiac vizuálne kontroluje oprávnená osoba. V prípade zistenia únikov musí prevádzkovateľ okamžite zasiahnuť, aby sa predišlo akýmkoľvek emisiám ortuti do životného prostredia a aby sa obnovila bezpečnosť ukladania ortuti. Každý únik sa považuje za udalosť s významným nepriaznivým vplyvom na životné prostredie v zmysle článku 12 písm. b).

Úložisko musí mať k dispozícii núdzové plány a primerané ochranné vybavenie vhodné na zaobchádzanie s kovovou ortuťou.

B. Vedenie záznamov

Všetky dokumenty, ktoré obsahujú informácie uvedené v bode 6 prílohy II a v časti A tohto bodu, vrátane potvrdení vystavených pre kontajner, ako aj záznamy o vyskladnení a odoslaní kovovej ortuti po jej dočasnom uskladnení a o mieste určenia a plánovaného využitia aspoň tri roky po ukončení skladovania.“